

24. Sprawy z zakresu rolnictwa i leśnictwa

W tej kategorii spraw, w 2007 r., zapadło wiele wyroków, w których Sąd rozstrzygał kwestie, które wcześniej nie pojawiały się w orzecznictwie sądów administracyjnych. Stało się tak za sprawą coraz częstszego powoływania się przez organy administracji na przepisy prawa wspólnotowego w zaskarżonych aktach. Po akcesji Polski do Unii Europejskiej, polskie rolnictwo i leśnictwo objęte zostało wieloma programami pomocowymi, przeznaczonymi dla określonych beneficjentów. Znalazło to także wyraz w orzecznictwie Sądu, w sprawach z omawianego zakresu.

24.1. Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych.

Najliczniejszą grupę spraw stanowiły sprawy związane z programami pomocowymi dla producentów rolnych, realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także sprawy związane z kwotowaniem produkcji mleka.

Przede wszystkim należy wskazać, że uchwałą z dnia 22 lutego 2007 r., sygn. akt II GPS 3/06, Naczelny Sąd Administracyjny uznał, że odrzucenie wniosku, o którym mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116 poz. 1206 ze zm.), następuje w formie decyzji administracyjnej, wydanej na podstawie art. 26 ust. 2 tej ustawy. Uchwała ta stanowi przełom, jeśli chodzi o określanie charakteru aktów administracyjnych, wydawanych przez organy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawach dotyczących Sektorowych Programów Operacyjnych. Do momentu jej podjęcia w orzecznictwie panowały bowiem rozbieżne poglądy, co do charakteru orzeczeń Dyrektorów Oddziałów Regionalnych ARiMR i Prezesa ARiMR w tych sprawach. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w pełni podzielił pogląd zaprezentowany w powołanej uchwale (m.in. w wyrokach z dnia 19 czerwca 2007 r. o sygn. akt IV SA/Wa 13/07, z dnia 15 października 2007 r. o sygn. akt IV SA/Wa 2349/06, z dnia 17 sierpnia 2007 r. o sygn. akt IV SA/Wa 835/07, z dnia 9 października 2007 r. o sygn. akt IV SA/Wa 1233/07), wskazując, że orzeczenia Prezesa ARiMR i Dyrektorów Oddziałów Regionalnych ARiMR, dotyczące

Sektorowych Programów Operacyjnych, są decyzjami administracyjnymi i w związku z tym muszą spełniać kryteria określone w art. 107 K.p.a.

Na uwagę zasługują także orzeczenia Sądu, w których powstał do rozstrzygnięcia problem, czy definicję „beneficjenta” programów pomocowych spełniają tylko podmioty będące właścicielami gospodarstw rolnych. Sąd w wyrokach: z dnia 21 marca 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 2071/06**, z dnia 31 sierpnia 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 269/07** i z dnia 30 kwietnia 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 270/07**, stanął na stanowisku, że do uznania danego podmiotu za beneficjenta uprawnionego do ubiegania się o dofinansowanie projektu w ramach Działania 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”, wystarczy żeby beneficjent wykazał, iż do prowadzenia działalności rolniczej wystarczy mu gospodarstwo rolne, którego jest właścicielem i że jest w stanie prowadzić produkcję rolną bez gruntów dzierzawionych, czyli z wykorzystaniem tylko i wyłącznie własnego gospodarstwa rolnego.

W sprawach dotyczących kwotowania produkcji mleka Sąd w zdecydowanej większości przypadków uznawał skargi za niezasadne i je oddalał, jednak w wyroku z dnia 12 marca 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 41/07** stanął na stanowisku, że producent mleka nie może ponosić odpowiedzialności za błędy organu administracji zwłaszcza w sytuacji gdy wiąże się to z odpowiedzialnością majątkową. Ponadto, w wyroku z dnia 2 marca 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 59/07** Sąd stwierdził, że jeżeli po przedłożeniu przez producenta mleka informacji za rok kwotowy 2004/2005 na formularzu informacji miesięcznej (zamiast rocznej) organy orzekające miały wątpliwości co do zakresu podanych informacji, zobowiązane były, mając na uwadze art. 7, art. 8, art. 9 i art. 77 §1 K.p.a., wezwać skarżącego do złożenia stosownych wyjaśnień, pouczając o konieczności przedstawienia informacji za rok kwotowy 2004/2005 na właściwym formularzu.

24.2. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W tej kategorii spraw na uwagę zasługują wyroki z dnia 27 lutego 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 2453/06** i z dnia 4 września 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa**

501/07, w których Sąd zwrócił uwagę, że zgoda Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze jest decyzją uznaniową i dlatego musi zawierać szczegółowe uzasadnienie zajętego stanowiska, z odniesieniem się do wszystkich okoliczności sprawy.

24.3. Scalanie i wymiana gruntów

W sprawach z zakresu scalenia i wymiany gruntów dominowały sprawy dotyczące stwierdzenia nieważności orzeczeń administracyjnych w przedmiocie scalenia lub wymiany gruntów, z uwagi na otrzymanie gruntów o mniejszej wartości szacunkowej, w zamian za grunty dotychczas posiadane. Niektóre ze spraw dotyczyły jeszcze orzeczeń wydanych na podstawie dekretu z dnia 16 sierpnia 1949 roku o wymianie gruntów (Dz. U. Nr 48, poz. 367), jak np. w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 2263/06**, zakończonej wydaniem przez Sąd wyroku w dniu 19 lipca 2007 r.

24.4. Nasiennictwo i ochrona roślin uprawnych

W tej kategorii spraw na szczególną uwagę zasługuje wyrok z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie o **sygn. akt IV SA/Wa 1447/06**. W wyroku tym Sąd stanął na stanowisku, że wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin, według art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, ze zm.), nie ogranicza się do czynności skutkujących pozostaniem środków ochrony roślin i ich wykorzystaniem na terenie Państw Członkowskich Unii Europejskiej, lecz obejmuje także sam fakt dokonywania ich zbycia na terenie Unii Europejskiej. Nawet sam przywóz takich środków na terytorium Unii Europejskiej, stanowi, w myśl postanowień Dyrektywy Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r., dotyczącej wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, wprowadzenie tych środków do obrotu. Przepis art. 108 ust. 1 ustawy o ochronie roślin, należy odczytywać z uwzględnieniem celu wynikającego z art. 3 ust. 2 powołanej dyrektywy, a więc z uwzględnieniem zasady, iż Polska, jako Państwo Członkowskie nie utrudnia, ze względu na niedopuszczenie środka ochrony roślin do stosowania na swoim terytorium, produkcji, składowania lub przepływu takich środków przeznaczonych do

stosowania w innym Państwie Członkowskim, pod warunkiem że środek jest dopuszczony do obrotu w innym Państwie Członkowskim.

Należy również zwrócić uwagę na wyrok z dnia 9 stycznia 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 2044/07**, w którym Sąd uznał, że ustanowiony w ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie zakaz rejestracji odmian genetycznie zmodyfikowanych, stoi w sprzeczności z głównymi celami i założeniami dyrektywy 2002/53/EWG w sprawie Wspólnego Katalogu Odmian Gatunków Roślin Rolniczych. Wprowadzenie zakazu rejestracji odmian genetycznie zmodyfikowanych w prawie krajowym jako zasady generalnej, stoi w sprzeczności z celami dyrektyw.

24.5. Weterynaria i ochrona zwierząt

W tej kategorii spraw na uwagę zasługuje wyrok z dnia 22 października 2007 r. o **sygn. akt IV SA/Wa 1673/07**, w którym Sąd stwierdził, że podstawą odmowy wydania zaświadczenia potwierdzającego zrealizowanie zadania w zakresie utylizacji zwierząt w określonym miesiącu, w celu rozliczenia realizacji umowy na utylizację odpadów, zawartej między Spółką a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, nie może być fakt wydania decyzji o zakazie prowadzenia przez Spółkę dotychczasowej działalności. Organ może odmówić wydania przedmiotowego zaświadczenia, gdy wykaże, że nie posiada wiedzy pozwalającej na potwierdzenie realizacji zadania przez Spółkę w określonym miesiącu.